Programmabegroting 2027

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
Algemeen 4
Voorwoord 4
Financiële kaders begroting 2027 5
Beleidsbegroting 8
(Beleids-)ontwikkelingen 8
Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma 11
Bedrijfsvoering 12
Paragrafen 16
Weerstandsvermogen en risicobeheersing 16
Financiële kengetallen 20
Financiering 21
Openbaarheid 23
Financiële begroting 24
Inleiding 24
Financiële uitgangspunten 24
Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 25
Toelichting op de begroting 31
Toelichting op de baten 31
Toelichting op de lasten 31
Declarabiliteit 38
Tarief ontwikkeling 39
Uiteenzetting financiële positie 40
Geprognosticeerde balans 40
(Vervangings-)investeringen 2027 42

Afschrijvingstermijnen.....42
Staat van reserves.....43
Bijlagen 45
Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer.....45
Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 48
Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB.....49

Algemeen

Voorwoord

Hierbij wordt u de Begroting 2027 aangeboden van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB).

De geopolitieke spanningen wereldwijd blijven toenemen. Voor onze dienst betekent dat scenario-denken op ons taakgebied, om onze eigen weerbaarheid te vergroten, maar ook om stil te staan bij de kwetsbaarheden van de vitale industriële infrastructuur. De onzekerheden hebben consequenties voor het bedrijfsleven en hun investeringsvermogen, onder meer door hogere energieprijzen. Dat geldt dus ook voor investeringen in verduurzaming en klimaat.

Met de komst van een nieuw (minderheids-)kabinet begin 2026 is de verwachting dat de klimaat-, energie-, en milieuonderwerpen weer op de landelijke politieke agenda staan. Keuzes en besluiten over de stikstofproblematiek, industriële uitstoot (maatwerk), de netcongestie, energiehubs (zoals Powerport) en PFAS/ ZZS aanpak liggen voor. Elk van deze onderwerpen hebben effect op het reilen en zeilen van de dienst.

Naast ons werk voor onze 26 deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten vanuit de werkprogramma's, neemt het advieswerk van de OMWB aan belang toe. Een belangrijk onderwerp is bijvoorbeeld onze advisering voor het ontwikkelen van de Omgevingsplannen. Het is hierbij van belang dat alle deelnemers in ons gebied zo veel mogelijk eenzelfde structuur bij de opzet van het omgevingsplan hanteren en uniforme planregels voor de milieuthema's gebruiken, om zo effectief én efficiënt samen te werken in onze regio.

Twee inhoudelijke onderwerpen die in 2027 veel aandacht zullen vragen zijn de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de PFAS/ ZZS-aanpak. Voor de KRW is in de kaderbrief extra geld opgenomen om extra inzet te plegen op het reduceren van de indirecte lozingen van schadelijke stoffen (zoals PFAS en ZZS) in het oppervlaktewater.

Voor onze medewerkers is een moderne werklocatie en een professionele ondersteuning van groot belang. De OMWB heeft zich de afgelopen periode intensief ingezet om tot een gedegen plan te komen om de huisvesting op orde te brengen. We verwachten medio 2027 dit project af te ronden.

2027 is het tweede jaar van onze Strategische Agenda (2026-2030). Met de vijf samenhangende opgaven (kennis, data, kwaliteit, communicatie en sturing/ leiderschap) is een structuur van innovatie en doorontwikkeling neergezet. Een goede data-opbouw en ontwikkelde digitale vaardigheden bij onze medewerkers, moeten de OMWB in staat stellen meer datagestuurd en zaakgericht te kunnen werken. Met name van het gebruik van GIS/ GEO (kaartlagen) in ons dagelijks werk hebben we hoge verwachtingen. Ook voor onze deelnemers moet dit enorm helpen om meer inzicht te hebben in hun dossiers.

Ondanks alle ambitie van de dienst blijft het ook zaak om zo efficiënt mogelijk met onze capaciteit om te gaan. Het motto blijft 'Scherp aan de wind zeilen'.

Genoeg dus om onze passie en energie in te steken, en gezamenlijk te werken aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving!

Alfred Arbouw
Directeur OMWB

Financiële kaders begroting 2027

In deze paragraaf benoemen we de voornaamste kaders die de basis vormen voor de begroting 2027. Hiermee geven we u op gebundelde en compacte wijze een overzicht van belangrijkste uitgangspunten. Ten eerste gaan we in op het werkaanbod; vervolgens lichten we de declarabiliteitsnorm toe en berekenen we de benodigde personele capaciteit. Tenslotte bespreken we het gemiddelde, voorcalculatorische tarief 2027. Vanaf 'Financiële begroting' staan de verschillende onderdelen verder uitgewerkt en toegelicht.

Werkaanbod
De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- beleidsontwikkelingen vanuit de kaderbrief 2027 en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren. In onderstaande tabel staat een overzicht van het geraamde aantal uren (afgerond op duizendtallen) per onderdeel van de baten.

	Totaal in euro's x € 1.000	Omgerekend naar uren
Programmadeel 1 (of hogere MWB norm)	29.260	243.424
Programmadeel 2	13.377	111.287
Programmadeel 3 (excl. SSIB)	2.051	17.061
Specifieke uitkeringen THE	672	5.594

Totaal baten (excl. Programmadeel 4: Buiten werkprogramma)	**45.359**	**377.360**

In het najaar 2026 stellen we de werkprogramma's 2027 op samen met de deelnemers. Hierin maken we definitieve afspraken omtrent het werkaanbod.

Declarabiliteitsnorm
Voor de bepaling van de benodigde personele capaciteit om het werkaanbod van 377.000 uur uit te kunnen voeren, gebruikt de OMWB een declarabiliteitsnorm per fte. De declarabiliteitsnorm berekenen we door het aantal beschikbare uren per fte per jaar te verminderen met verlof en feestdagen, ziekteverzuim en niet-declarabele uren. Voor 2027 geldt een norm van 1.295 declarabele uren per fte.

Bruto-netto-berekening	Totaal uren
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Benodigde personele capaciteit
Vanuit het werkaanbod (377.000 uur) bepalen we de benodigde personele capaciteit. Het werkaanbod realiseren we met inzet van eigen medewerkers en inhuurkrachten. In de begroting 2027 houden we rekening met een personele capaciteit van 362 fte medewerkers, waarvan 292 fte in het primaire proces. Het werkaanbod ligt hoger dan we met eigen medewerkers in het primair proces (285 fte) kunnen bewerkstelligen. Het verschil realiseren we met inzet van externe inhuur; dit betreft circa 7 fte.

In onderstaande tabel staat een vergelijking van de capaciteit in fte, zoals opgenomen in de jaarrekening 2025, de eerste begrotingswijziging 2026 en deze begroting 2027.

Primair proces	Jaarrekening 2025	1e begrotingswijziging 2026	Begroting 2027

Eigen medewerkers	258	292	285
Externe inhuur	28	10	7
Totaal	**286**	**302**	**292**

Tarief

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Het voorcalculatorische gemiddelde tarief voor 2027 stijgt met 4,52% ten opzichte van het tarief voor 2026. Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het tarief van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil). Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20 (gemiddeld tarief van de 1e begrotingswijziging 2026 bedraagt € 115).

Omschrijving	Effect op tarief	Bedrag per uur
Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In de tabel in bijlage 1 is een specificatie van de deelnemersbijdragen opgenomen.

Beleidsbegroting

(Beleids-)ontwikkelingen

In dit hoofdstuk volgen de belangrijkste ontwikkelingen voor de OMWB. In de Strategische agenda 2026-2023 en Kaderbrief 2027 kwamen deze ontwikkelingen reeds aan de orde. In deze begroting vertalen we de beleidsmatige ontwikkelingen verder naar financiële consequenties voor de OMWB en de deelnemers.

Net als voorgaande jaren, ligt in 2026 de focus van de OMWB op de uitvoering van de taken rondom vergunningverlening, toezicht, handhaving, klachtenafhandeling, advisering en specialistische taken rondom externe veiligheid, bodem, licht, geluid, lucht, geur en juridische advisering. De inzet van het VTH-instrumentarium beweegt mee met de veranderende leefomgeving. De OMWB wil het effect van zijn inzet zo groot mogelijk maken en tegelijkertijd zo efficiënt mogelijk de taken voor zijn deelnemers uitvoeren.

Strategische agenda 2026–2030
De strategische agenda van de OMWB heeft een looptijd van vier jaar (2026–2030) en is eind 2025 vastgesteld door het bestuur. In deze agenda zijn vijf samenhangende opgaven benoemd: kennismanagement, datagedreven werken, kwaliteitsmanagement, communicatie en sturing en leiderschap. Daarnaast bevat de agenda de (door-)ontwikkeling van een aantal milieuthema's uit de Nota Ruimte. De strategische agenda richt zich zowel op het versterken van de OMWB als organisatie als op het toekomstbestendig uitvoeren van de VTHKA-taken voor gemeenten en provincie. Ontwikkelingen binnen milieuthema's, wet- en regelgeving en maatschappelijke opgaven vragen om een robuuste uitvoeringsorganisatie met voldoende kennis, data en kwaliteit. De uitwerking van de strategische agenda wordt grotendeels gefinancierd uit het concernbudget en Programma 3 Collectieve taken (eventueel aangevuld met separate opdrachten per individuele gemeenten/ provincie).

De strategische agenda is kaderstellend van aard. De concrete uitwerking van de opgaven kan echter leiden tot aanvullende of gewijzigde activiteiten op operationeel niveau. In onderstaande alinea's highlighten we een aantal onderdelen uit de strategische agenda (Nota ruimte) en de kaderbrief 2027. Voor deze activiteiten geldt dat zij, waar nodig, onderwerp zijn van separate afspraken tussen OMWB en individuele gemeenten of provincie. De jaarlijkse kaderbrief vormt daarbij de schakel tussen strategie en uitvoering.

Kaderbrief 2027: van strategie naar uitvoering
Jaarlijks stelt de OMWB een kaderbrief op waarin nieuwe ontwikkelingen worden gesignaleerd met – waar mogelijk – een financiële inschatting als input voor de begroting. De focus ligt daarbij op de operationele uitvoering van de VTHKA-taken. De kaderbrief maakt integraal onderdeel uit van de beleidscyclus en geeft concreet invulling aan de strategische agenda.

De kaderbrief 2027 bevat ontwikkelingen die in het licht van wetgeving, bestuurlijke prioriteiten en maatschappelijke opgaven relevant zijn voor gemeenten en provincie. Waar mogelijk zijn deze ontwikkelingen vertaald naar benodigde inzet en bijbehorende budgetten op operationeel niveau. Het is aan gemeenten en provincie om te bepalen of en hoe deze inzet binnen de eigen begroting wordt gefinancierd, hetzij door het beschikbaar stellen van extra middelen, hetzij door herschikking binnen het bestaande budget, mits dit past binnen de geldende MWB-normen.

Onderstaand worden twee thema's uitgelicht die in de kaderbrief 2027/ strategische agenda bijzondere aandacht vragen.

1. Kaderrichtlijn Water (KRW) - operationele impact voor gemeenten
Uiterlijk eind 2027 moet worden voldaan aan de eisen van de Europese Kaderrichtlijn Water. Voor gemeenten betekent dit dat zij in vergunningverlening, toezicht en handhaving aantoonbaar moeten borgen dat besluiten bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit en dat geen verslechtering optreedt. In de praktijk vraagt dit om het KRW-proof maken van vergunningen, intensivering van risicogericht toezicht op indirecte lozingen bij bedrijven, uitbreiding van afvalwaterbemonstering en stevig handhavend optreden bij overtredingen. Binnen de KRW-impuls Brabant 2025–2027 vervullen gemeenten een sleutelrol, waarbij de OMWB namens gemeenten en provincie is gemandateerd voor de VTH-taken rond indirecte lozingen. Deze inzet vraagt in 2027 om extra capaciteit en middelen. Zonder deze inspanning lopen gemeenten risico op juridische gevolgen, vertraging van projecten en toenemende uitvoeringsdruk. De KRW-impuls heeft de volgende impact voor de VTHKA uitvoering van de OMWB.

- Vergunningverlening: het "KRW-proof" maken van gemeentelijke vergunningen samen met de Brabantse waterschappen op basis van de in 2025/ 2026 ontwikkelde blauwdruk voor provinciale vergunningen.
- Toezicht: het verhogen van het aantal toezichtscontroles, met name op indirecte lozingen en het nemen van meer afvalwatermonsters (totaal: € 500.000,-) bij geselecteerde bedrijven.
- Handhaving: bij overtredingen rondom afvalwaterlozingen is stevig optreden noodzakelijk.

2. Milieuthema's in het omgevingsplan – uitvoerbaarheid en kostenbeheersing
Gemeenten werken tot uiterlijk 2032 aan hun omgevingsplan, waarin milieuregels een essentieel en uitvoeringsgevoelig onderdeel vormen. De huidige praktijk laat zien dat gemeenten deze regels ieder op eigen wijze ontwikkelen, met uiteenlopende tempo's en aanpakken. Dit leidt op termijn tot hogere uitvoeringslasten, meer complexiteit en een structurele toename van de kosten voor VTH-taken. Om dit te voorkomen richt de OMWB zich in 2026 op het opleveren van een regionale, uniforme set milieuplanregels die als uitvoerbare basis kan dienen voor alle gemeenten. Binnen deze gezamenlijke koers kunnen gemeenten hun beleidsvrijheid behouden, terwijl de uitvoerbaarheid, kwaliteit en betaalbaarheid van VTH-taken geborgd blijven. Vanaf 2027 gaat de OMWB in gesprek met de individuele gemeenten om samen te kijken naar het concretiseren van de set milieuregels op grond van specifieke problemen en ambities. Deze individuele uitwerking van de milieuthema's per gemeenten vraagt om concrete afspraken over planning en in te zetten capaciteit van zowel OMWB als gemeenten. Op basis van deze elementen dient in de periode tot 2032 voldoende budget in het werkprogramma van de OMWB en eigen begroting opgenomen te worden.

Externe ontwikkelingen en mogelijke impact van het nieuwe kabinet
Ten tijde van het opstellen van deze begroting treedt een nieuw kabinet aan. De concrete beleidskeuzes op het terrein van milieu, klimaat en leefomgeving zijn op dit moment nog niet volledig uitgekristalliseerd. De OMWB houdt er rekening mee dat kabinetsbesluiten in de komende periode directe gevolgen kunnen hebben voor de aard, omvang en prioritering van de VTHKA-taken die zij uitvoert voor gemeenten en provincie. Hieronder worden de belangrijkste beleidsdossiers benoemd waarvan de impact op operationeel niveau potentieel groot is.

a. Stikstof en vergunningverlening
De stikstofproblematiek blijft, ongeacht de exacte kabinetskoers, een bepalende factor voor ruimtelijke en economische ontwikkelingen, met name in en rond de agrarische sector. Afhankelijk van de gekozen aanpak (bijvoorbeeld aanscherping, herijking of regionalisering van beleid) kan dit leiden tot een toename van vergunningvragen, actualisatie van bestaande vergunningen, extra toezicht en juridische ondersteuning. Ook bestaat het risico dat nieuwe of aangepaste regelgeving leidt tot vertraging in besluitvorming en een hogere uitvoeringsdruk bij gemeenten en OMWB.

b. Energietransitie en klimaatdoelen
Indien het nieuwe kabinet vasthoudt aan of inzet op versnelde realisatie van Europese klimaat- en energiedoelen, kan dit leiden tot een uitbreiding van VTHKA-taken. Te denken valt aan vergunningverlening en toezicht bij energie-infrastructuur, duurzame opwek, netverzwaring, opslag en nieuwe energiedragers. Voor gemeenten betekent dit een toenemende complexiteit in de uitvoering, waarbij de OMWB extra specialistische kennis en capaciteit moet inzetten om kwaliteit en voortgang te borgen.

c. Weerbare overheid en continuïteit van uitvoering
De toenemende maatschappelijke en geopolitieke dreigingen maken dat de weerbaarheid van overheidsorganisaties nadrukkelijker op de agenda staat. Nieuwe wettelijke verplichtingen (Wwke) of rijkskaders kunnen vragen om aanvullende maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, continuïteitsplanning en crisisvoorbereiding. Dit kan doorwerken in de bedrijfsvoering van de OMWB en in de wijze waarop VTHKA-taken worden uitgevoerd, met mogelijke gevolgen voor capaciteit en kosten.

d. Staalslakken en circulaire materialen
Het tijdelijk beperken van het gebruik van staalslakken vanuit gezondheids- en milieu perspectief kan, afhankelijk van kabinetskeuzes, leiden tot nadere regelgeving of handhavingsopgaven. Niet uit te sluiten is dat hierbij ook aandacht ontstaat voor historische toepassingen. Dit kan resulteren in extra toezicht, handhaving en advisering richting gemeenten, bijvoorbeeld bij hergebruik van materialen, bodembeheer en ruimtelijke ontwikkelingen.

e. Breder milieubeleid en Europese verplichtingen
Tot slot kan een wijziging in de nationale koers ten aanzien van milieu- en natuurbeleid leiden tot aanvullende verplichtingen vanuit Europa, vergelijkbaar met de KRW. Nieuwe of aangescherpte normen kunnen directe gevolgen hebben voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op gemeentelijk niveau. De OMWB volgt deze ontwikkelingen actief en vertaalt ze, waar nodig, tijdig naar de uitvoering.

Slot
De hierboven geschetste ontwikkelingen onderstrepen het belang van een **flexibele en robuuste uitvoeringsorganisatie**. Hoewel concrete financiële effecten op dit moment nog lastig zijn te kwantificeren, is het aannemelijk dat KRW, milieu thema's in het omgevingsplan en kabinetskeuzes kunnen leiden tot aanvullende VTHKA-taken of een verschuiving in prioriteiten. De OMWB blijft deze ontwikkelingen nauwgezet volgen en betrekt ze, waar relevant, bij toekomstige kaderbrieven en begrotingen. Indien nodig worden gemeenten en provincie tijdig geïnformeerd, zodat bestuurlijke keuzes en financiële afwegingen zorgvuldig kunnen worden gemaakt.

Vanuit beleid naar uitvoeringsprogramma

Opbouw programma

De programmabegroting bestaat uit vier programmadelen:

- **Programmadeel 1:** vergunningverlening, toezicht, handhaving en klachten en niet-inrichting gebonden (NIG) taken
- **Programmadeel 2:** adviezen en projecten
- **Programmadeel 3:** collectieve taken
- **Programmadeel 4:** overige exploitatiekosten

De programmaonderdelen staan hieronder nader toegelicht.

Programmadeel 1: vergunningverlening, toezicht en handhaving
Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. Voor dit programmadeel vormt de herziene MWB-norm, samen met het herijkte GUK en het Level Playing Field (LPF) voor de niet-inrichtinggebonden taken de basis. De kaders van de MWB-norm en de NIG-taken zijn leidend voor de uitvoering van de wettelijke basistaken.

Programmadeel 2: adviezen en projecten
In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevingsrecht in. Deze zogenaamde verzoektaken omvatten de (milieu-)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Seveso, geluid, bodem, (afval-)water, lucht, asbest, communicatie, juridische zaken, bouwtaken, ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid, energie en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag, zijn onderdeel van beleidsambities of bieden de opdrachtgever toegevoegde waarde en betreffen daarom niet-basistaken.

In 2027 verwacht de OMWB, op basis van uitgevoerde werkprogramma's van voorgaande jaren, verzoeken en vragen voor onderzoek en advies af te handelen op het terrein van:

- milieuadvisering voor RO;
- externe veiligheid;
- onderzoek en advies op het gebied van lucht, geluid, water, trillingen en licht;
- vergunningverlening en toezicht bij niet-basistaak bedrijven en niet-inrichtingsgebonden taken;
- gegevensbeheer en ambtelijke ondersteuning.

Programmadeel 3: collectieve taken
De deelnemers stellen jaarlijks het programma voor de collectieve taken vast, inclusief resultaatverplichtingen. Jaarlijks wordt samen met de klankbordgroep - bestaande uit vertegenwoordigers van deelnemers - het collectieve takenprogramma opgesteld en gemonitord. Het programma sluit aan bij de strategische agenda van de OMWB en wordt tevens gezien als de innovatiekalender van de OMWB. Deze innovatie wordt vanaf dit programma en in de toekomst in het collectieve takenprogramma geborgd, waarbij tevens wordt voldaan aan de eis uit het IBP om minimaal 1% van de omzet te gebruiken voor innovatie. Met de strategische agenda wordt invulling gegeven aan de missie en visie van de organisatie.

Programmadeel 4: aanvullende opdrachten
In programmadeel 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. Zowel de kosten van de levering als de incidentele kosten (kosten om te komen tot contractafspraken) en structurele kosten (kosten voor coördinatie en bedrijfsvoering) van de organisatie worden doorbelast.

Bedrijfsvoering

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op de activiteiten van de afdeling bedrijfsvoering. Het reguliere werk van de afdeling bestaat uit het verzorgen van goede financiële processen, betrouwbare HRM-processen, een goed functionerende ICT-omgeving, een communicatieve organisatie en een degelijke facilitaire ondersteuning. Daarnaast beschikt de afdeling over adviseurs, die de organisatie adviseren op bedrijfsvoeringsthema's. Control vormt een steeds belangrijkere rol. Een goed functionerende organisatie kan niet zonder ingebouwde checks and balances. De afdeling kent resumerend verschillende rollen:

- kaderstellend/ beleidsvormend;
- (business) control(-erend);
- faciliterend/ dienstverlenend;
- ontzorgend;
- adviserend.

De afdeling bedrijfsvoering kent een aantal budgetten (personeel, informatievoorziening, facilitaire kosten en overig), die we veelal voor het reguliere werk inzetten. De hoogte van de begroting is leidend voor de eventueel op te pakken activiteiten, tenzij deze een (extra) impuls vragen.

De strategische agenda van de OMWB voor 2026 tot 2030 is vastgesteld. De inhoud van de opgaven sturing en leiderschap, communicatie, kennismanagement, kwaliteitsmanagement en datagedreven werken zullen bekend zijn. Binnen bedrijfsvoering wordt menskracht vrijgemaakt om ondersteuning te bieden aan het realiseren van de in de opgaven geformuleerde resultaten.

Voor 2027 zien we in de verbetering van het reguliere werk een aantal speerpunten die we graag willen benoemen. De wereld wordt dankzij digitalisering kleiner en kansrijker, maar ook complexer om te managen. We investeren al in AI en robotisering en dit zal in 2027 een vervolg krijgen. Tegelijkertijd vraagt het toegenomen dataverkeer om steeds verdergaande (beveiligings-)maatregelen. Compliance vormt een speerpunt. We investeerden in Informatiebeveiliging (het voldoen aan de BIO 2.0 en NIS/2). In 2027 moet het ISMS volledig staan, inclusief PDCA-cyclus.

We staan verder uitgebreider stil bij drie onderwerpen die in 2027 spelen: de huisvesting, de financieringssystematiek en de informatievoorziening.

MWB-norm (implementatie)

Financieringssystematiek
Binnen de regio Midden- en West-Brabant hanteren we de MWB-norm. Dit is een robuuste norm voor de financiering van onze taken. In eerdere P&C-documenten en -momenten is gesproken over de herziening van deze norm. Aanleiding voor deze herziening was het feit dat sinds de intrede van de omgevingswet en het GUK het werk en de werkwijzen lijken te gaan veranderen. En tegelijkertijd is er een landelijk financieringsmodel voor OD’s ontwikkeld, het zogenaamde voorkeursmodel.

Dit landelijk voorkeursmodel bestaat uit een vijftal elementen:

1. Het opzetten van een apart begrotingsonderdeel bedrijfsvoering;
2. Het komen tot locatiegebonden financiering (in het kort, OD’s worden gefinancierd door een vast bedrag per locatie waar alle VTHKA kosten in verwerkt zijn);
3. Het opzetten van een programma Collectieve taken;
4. Het opzetten van een programma voor plustaken;
5. Het (duidelijk) definiëren van projecten.

In dit model kennen de vijf elementen ieder een aparte financiering. Voor het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering en de locatiegebonden financiering is het uitgangspunt dat afgerekend wordt op begroting, de overige onderdelen worden afgerekend op realisatie.

Landelijk heeft een werkgroep de opdracht aangenomen om dit voor een aantal OD’s verder uit te werken, met behulp van een extern bureau. Dit betekent dat deze OD’s begeleid gaan worden in het maken van een start voor de implementatie van de financieringssystematiek. Dit project gaat naar verwachting geheel 2026 en wellicht 2027 in beslag nemen.

De complexiteit kan niet onderschat worden. Er is landelijk bij sommige OD’s nog steeds discussie over bijvoorbeeld basistaken. Er dient een uniformering van begrippen plaats te vinden. De wijze van financiering per OD is verschillend. Daarnaast verloopt diezelfde financiering via provinciën en gemeenten waardoor het IPO en de VNG belangrijke stakeholders zijn. En dan dienen ook uiteindelijk de afzonderlijke OD besturen akkoord te gaan.

De OMWB heeft een aantal onderdelen zoals een vastgesteld GUK op orde. We moeten als organisatie wel constateren dat het locatiebestand nog van onvoldoende kwaliteit is, en dat voor diverse taakgebieden het werken met normen en kengetallen geen usance is.

Voor wat betreft het locatiebestand loopt er nu een groot verbetertraject. Dit traject loopt minimaal geheel 2026 door. Voor de overige onderdelen inclusief het begrotingsonderdeel bedrijfsvoering is nog geen plan van aanpak opgesteld, dit zal in de loop van 2026 worden opgepakt. Dit betekent concreet dat voor de begroting 2027 de MWB-norm nog steeds gebruikt gaat worden als basis voor de financiering. De systematiek blijft overeind, de onderliggende aantallen (zoals hoeveelheden bedrijven) kan wel wijzigen. Naar verwachting gaat we eind 2026, begin 2027 in overleg met deelnemers over de nieuwe systematiek.

Huisvesting

De huidige werkplekomgeving (onder andere de huidige indeling in kantoortuinen) voldoet niet meer en leidt tot onvrede onder medewerkers. De ervaringen in de coronatijd leerden ons bovendien dat medewerkers vaker thuiswerken en digitale vergaderingen een vast onderdeel van het werk vormen. Zo ontstond de wens om (meer) hybride te kunnen werken in een moderne kantooromgeving waar (samen-)werken beter gefaciliteerd wordt, en die zorgen voor ene aantrekkelijke werkomgeving voor (nieuwe) medewerkers.
Medewerkers moeten het gevoel hebben ergens thuis te horen, in een omgeving die voor de komende jaren (technisch) op orde is. We willen binnen dit werkplekconcept duurzaamheid een centrale plek geven.

De gemoeide investeringen kennen een budgetplafond van € 2.000.000; die met het vaststellen van de oorspronkelijke begroting 2025 door het Algemeen bestuur zijn goedgekeurd. Een nadere uitwerking van de benodigde investering vindt in 2026 plaats. Om deze investering rendabel te maken, staat nog steeds het plan om een contract met de verhuurder aan te gaan voor een periode van tien jaar. Beide partijen spraken hun intentie hiertoe uit. De uiteindelijke aanpassingen realiseren we in 2026 en 2027. Medio 2027 moet de verbouwing zijn afgerond.

Informatievoorziening

Het belang van een kwalitatief hoogwaardige informatievoorziening neemt de laatste jaren sterk toe. De OMWB investeerde de afgelopen jaren volop in de modernisering van onze informatievoorziening. We beschikken op dit moment over een moderne, veilige, stabiele en flexibele werkplek. De snelle ontwikkeling van de technologie, in combinatie met de snel veranderende behoefte in de omgeving, maakt dat we niet stil kunnen zitten. Vanuit een stabiele basis ontwikkelen we onze informatievoorziening komende jaren stapsgewijs door. Het belangrijk dat we onze collega’s hierin goed meenemen. We investeren daarom naast de technologische randvoorwaarden ook actief in onze (digitale) vaardigheden.

Landelijke ontwikkelingen - Programma Digitaal stelsel VTH
In 2025 ging het Interbestuurlijke Programma (IBP) Pijler 3 (Informatievoorziening) over in het Programma digitaal stelsel VTH, onder regie van Inspectie Leefomgeving en Transport. Belangrijkste prioriteiten hierbij zijn het implementeren van het conceptueel informatiemodel VTH, het landelijk register milieubelastende activiteiten (rMBA), datakwaliteit toezicht en de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV). Deze landelijke ontwikkelingen worden in 2027 stapsgewijs verder doorontwikkeld en geïmplementeerd. De OMWB volgt deze ontwikkelingen op de voet en vertaalt ze naar de eigen bedrijfsvoering. Activiteiten voeren we grotendeels binnen bestaande capaciteit uit met ondersteuning vanuit ODNL en waar nodig aangevuld met landelijke subsidies.

RPA & AI
Afgelopen jaren konden we administratieve en repeterende taken automatiseren door middel van Robot Process Automation (RPA). De opkomst van AI biedt ons kansen om aan de ‘handjes’ (robots) ook ‘denkkracht’ (AI) toe te voegen. Voor 2027 kiezen we een voorzichtige strategie. Enerzijds kijken we naar AI-toepassingen om dagelijkse werkzaamheden te vergemakkelijken (bijvoorbeeld CoPilot), anderzijds verkennen we AI-toepassingen waarmee we onze VTHKA-taken in de toekomst efficiënter en effectiever uit kunnen voeren (bijvoorbeeld het inhoudelijk beoordelen van rapportages). In toenemende mate zoeken we de samenwerking met partners, en met name andere OD's.

Opstarten aanbesteding VTH-applicatie
RX Mission is de kernapplicatie voor de primaire taken van de OMWB. Deze applicatie ondersteunt alle VTH-zaaktypeprocessen en de archivering van alle documenten die gerelateerd zijn aan deze primaire taken. Daarnaast is het omgevingsdossier binnen RX Mission een belangrijke bron voor het in kaart brengen en houden van de inrichtingen en de MBA’s. Binnen de applicatie wordt belangrijke data vastgelegd die noodzakelijk zijn voor de interne bedrijfsvoering en externe regionale en landelijke verantwoording.

Het contract met Roxit (leverancier van RX Mission) loopt per 1 januari 2029 af en kan niet meer verlengd worden. Dit betekent dat we een nieuwe Europese aanbesteding gaan opstarten. De mogelijke uitkomst kan betekenen dat we overgaan naar een nieuwe applicatie en een dergelijke overgang heeft een enorme impact. Vandaar dat in 2027 tijdig wordt gestart met deze voorbereidingen.

Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat we in de begroting en jaarrekening paragrafen opnemen met vastgestelde beleidslijnen voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering
4. Openbaarheid

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicobeheersing

Het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en Gemeenten (BBV) stelt het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de risico's waarvoor we geen specifieke maatregelen troffen, en middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, wensen we een afdoende weerstandsvermogen voor de organisatie. De grootte van de weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico-inschatting, en de bereidheid van het bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft naar minimaal een voldoende weerstandscapaciteit en gaat daarbij uit van een weerstandsratio van minimaal 1,0.

Normering weerstandsvermogen
Het algemeen bestuur stelde eerder een model vast voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers. Dit model bepaalt dat de OMWB maximaal 8% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening (exclusief reservemutaties) als weerstandsvermogen aanhoudt. Deze normering sluit aan bij de Financiële Verordening van de OMWB.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met kansen en bedreigingen, die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor moeten we een continu proces inrichten van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te vermijden, hiervoor verzekeringen af te sluiten, of deze te ondervangen door beheersmaatregelen. Voor die maatregelen stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan we in het begrotingsjaar uitvoering geven.

Geïdentificeerde risico's

In de 2e Bestuursrapportage 2025 identificeerden we de volgende risico's:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	380.000	50%	190.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	350.000	80%	280.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA/ VBAR	1.100000	40%	440.000
Totaal	**5.030.000**		**2.510.000**

Toelichting op de risico's:

4. Inhuur versus vast personeel
In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat de taken in beginsel worden verricht door het eigen personeel. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt lukt het niet altijd om vacatures (tijdig) in te vullen. In sommige gevallen kiest de organisatie ervoor om specialistische kennis in te huren vanuit de meerwaarde die dit biedt. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel.

Vanuit de fiscale kaders (zie ook risico 14) is de inzet van inhuurkrachten (i.c. ZZP'ers) enkel onder voorwaarden toegestaan. Dit leidde ertoe dat de OMWB in 2025 het inhuurbestand onder de loep nam en met name met ZZP'ers afspraken maakte over samenwerking via detacheringsconstructies of arbeidsovereenkomst. De inzet van inhuurkrachten verlaagde daarmee fors, waardoor we het maximale schadebedrag bijstellen naar € 250.000.

Maatregelen: passende sturing op inzet van personeel alsmede het aangaan van samenwerkingsvormen met andere omgevingsdiensten en organisaties.

5. Transitie mens en systeem
De eisen die gesteld worden aan onze organisatie en medewerkers blijven snel veranderen. Enerzijds op de inhoud van het werk, anderzijds betreft het (digitale) vaardigheden. De opleidingen besteden hier volop aandacht aan, zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. We verwachten dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Het totale risico dat hiermee samenhangt, schatten we op € 600.000 met een kans van maximaal 50%.

Maatregelen: Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van de organisatie en onderliggende systemen, ondersteund door trainingen gericht op digitale vaardigheden en het programma datagedreven werken.

6. Problematiek Arbeidsmarkt
In aanvulling op punt 4 merken we het volgende op: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is in relatie tot de toenemende werkprogramma's, werkt de OMWB naast inhuur ook met trainees en net-afgestudeerden. De OMWB leidt de jonge, nieuwe collega's 'on the job' op, in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel. De begeleiding verloopt via directe collega's van de dienst.

Maatregelen: De afgelopen periode werkten we aan een inwerkprogramma. Het programma had dusdanig effect dat de trainees eerder en meer declarabel zijn dan aanvankelijk ingeschat. Gezien de toenemende inzet van trainees wordt het maximale schadebedrag en kans van optreden gehandhaafd.

9. Bovenmatig verzuim
In de begroting 2025 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,0%. Het verzuim over 2025 bedraagt daarentegen 5,52% (2024: 6,22%). Het blijft lastig te bepalen hoe het verzuimpercentage zich de komende periode ontwikkelt. Het verschil tussen het rekenpercentage en het verwachte percentage wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 300.000. Bij een kans van 80% betekent dit een gewogen risico van € 240.000.

Maatregelen: inzet van een passend verzuim- en re-integratiebeleid met daarvan afgeleid instrumentarium. Daarnaast worden medewerkers op tal van manieren gefaciliteerd en gemotiveerd om aan de slag te gaan met hun vitaliteit, waaronder een recent aangegane samenwerking met medehuurder PTI.

11. Invoering Omgevingswet
Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Op dit moment constateren we een diversiteit aan milieuregels in de omgevingsplannen van de deelnemers, op proces en inhoud. Begin 2026 is een brief vanuit het Dagelijks Bestuur gestuurd aan alle deelnemers met een oproep tot harmonisatie. Gezien het huidige verschil in werkwijze en de daarmee mogelijke, samenhangende oplopende kosten, handhaven we de risico-inschatting.

13. Cybercriminaliteit
Het risico dat vreemden inbreken op op systemen die de OMWB gebruikt blijft reëel, ondanks vele investeren rondom informatiebeveiliging, afspraken met ICT-leveranciers en bewustwordingscampagnes onder medewerkers. Met alle gevolgen van dien. De maximaal ingeschatte schade bedraagt € 1.000.000 aan omzetderving met een kans van optreden van 60%.

14. Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA)/Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden (VBAR)
De wet DBA geldt sinds 2016. Per 1 januari 2025 verviel het handhavingsmoratorium van de Belastingdienst, waardoor controle op schijnzelfstandigheid plaatsvindt. De OMWB voerde een risico-inventarisatie uit bij de aanwezige ZZP'ers en bracht het mogelijke financiële risico in kaart (circa € 1.100.000).

Dit risico omvat slechts het fiscale aspect. Aanvullend kunnen ZZP'ers aanspraak maken op een dienstbetrekking met alle rechten, zoals die voor eigen medewerkers gelden. Zeker bij langjarige samenwerking kan dit een kostbare aangelegenheid worden. Een tweede voorbehoud op het (fiscale) risico betreft het niet volledig kunnen uitvoeren van het werkprogramma als gevolg van onderbezetting of door het ontbreken van specialistische kennis bij beëindiging van betreffende inhuurconstructies.

Maatregelen: in 2025 is actief en constructief (samen-)gewerkt aan het beëindigen van ZZP-constructies en waar mogelijk omzetting naar een dienstbetrekking, detacheringsconstructie danwel spoedige werving van vervangend, eigen personeel. Dit risico kan komen te vervallen.

15. Geopolitieke spanningen
We leven momenteel in een roerige tijd met toenemende rivaliteit tussen grootmachten en groeiende onzekerheden over de wereldeconomie tegen de achtergrond van de niet aflatende klimaatverandering. De huidige geopolitieke spanningen raken Nederland alsmede (het werkgebied van) de OMWB direct via thema's als veiligheid, economie en energievoorziening; door verstoringen in handelsketens en (strategische) afhankelijkheid van onder andere technologie. Deze spanningen benadrukken het belang van regionale en sectorale samenwerking en weerbaarheid.

De OMWB volgt de (inter-)nationale ontwikkelingen op de voet en onderzoekt bijvoorbeeld actief mogelijkheden om de strategische afhankelijkheid van grote techbedrijven te verminderen.

Dit risico is bedoeld ter dekking van het niet of onvoldoende kunnen uitvoeren van werkzaamheden door bijvoorbeeld het niet beschikbaar zijn van systemen en apparatuur.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's, is het eindbeeld voor de Begroting 2027 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	250.000	50%	125.000
5. Transitie mens en systeem	600.000	50%	300.000

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
6. Problematiek arbeidsmarkt	600.000	50%	300.000
9. Bovenmatig verzuim	300.000	80%	240.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
13. Cybercriminaliteit	1.000.000	60%	600.000
14. Wet DBA / VBAR	0	0%	0
15. Geopolitieke spanningen	1.000.000	25%	250.000
Totaal	**4.750..000**		**2.215.000**

Beschikbaar weerstandsvermogen
De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt eind 2025 € 3.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 2.215.000 is de weerstandsratio 1,40. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'ruim voldoende'. In de jaarrekening 2024 bedroeg de weerstandsratio 0,99 ('matig').

Indien de algemene reserve conform de Financiële Verordening (maximaal 8%) wordt aangepast, bedraagt de weerstandsratio 1,58 ('ruim voldoende'). Met de resultaatbestemming 2023 besloot het algemeen bestuur om in 3 jaar (2023 tot en met 2025) toe te groeien naar de norm van maximaal 8% volgens de Financiële verordening. Over 2023 is € 400.000 aan de Algemene reserve toegevoegd, met de resultaatbestemming 2024 is € 600.000 aan de Algemene reserve toegevoegd. Met de resultaatbestemming 2025 wordt conform afspraak aan het bestuur voorgesteld om € 400.000 aan de algemene reserve toe te voegen.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft een aantal verplichte financiële kengetallen voor. Deze geven inzicht in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen staan in onderstaande tabel.

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Netto schuldquote	-15,5%	-3,7%	-4,3%
Solvabiliteitsratio	57,6%	20,1%	22,0%

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027
Structurele exploitatieruimte	9,7%	0,0%	0,0%

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten, baten en mutaties in reserves, ontstaat er een beeld van de mate waarin sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk, aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Ten opzichte van de jaarrekening 2025 vertonen de ratio's een wisselend beeld; de overall conclusie is echter dat de balanspositie van de OMWB solide is.

Financiering

In aansluiting op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasury-functie ligt vast in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:

1. Verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
2. Beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's.
3. Minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
4. Optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's verstaan we zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeitsrisico's als valutarisico's. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: 'Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen, zoals neergelegd in de Wet fido en de Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (Ruddo) in acht genomen'.

Renterisicobeheer

1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/ uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/ uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4 streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisiconorm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
De OMWB sluit valutarisico's uit. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

De kasgeldlimiet bedraagt € 3.879.000 voor de OMWB op basis van de Begroting 2027. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 11,0 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Openbaarheid

Inleiding
De Wet Open Overheid (Woo) ging in op 1 mei 2022 en legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen is het geven van een impuls aan openbaarheid. De wet vereist dat in de begroting en jaarrekening wordt aangegeven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. De Wet Open Overheid kent een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Woo-contactfunctionaris
De OMWB heeft een contactpersoon aangesteld. Op deze wijze voldoen we aan de wettelijke verplichting.

Passieve openbaarmaking
De Wet Open Overheid is de opvolger van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De Woo kent op dit gebied de nodige veranderingen ten opzichte van de Wob, onder meer is de toegestane doorlooptijd voor het beantwoorden van Woo-verzoeken aangepast. Deze aanpassingen voerden we in 2023 door in onze processen.

Actieve openbaarmaking
De Woo stelt de verplichting om een aantal benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Op 1 november 2024 trad de eerste tranche met 5 onderdelen in werking. Het actief bekend maken van wetten, algemeen verbindende voorschriften en overige besluiten van algemene strekking werd door de OMWB, voor zover van toepassing, al gedaan op de site Openbarebekendmakingen.nl (artikel 3.3. lid 1, onderdeel a en b Woo). Onderdeel drie betreft vergaderstukken van de Staten-Generaal en is dus voor de OMWB niet van toepassing. Aan de onderdelen 4 en 5 voldeed de OMWB door informatie over de organisatie, werkwijze en bereikbaarheidsgegevens bekend te maken via de eigen website en de Woo-index. (artikel 3.3. lid 1, onderdeel d en e Woo).

Informatiehuishouding op orde
De Woo verplicht dat overheidsorganisaties hun digitale informatiehuishouding binnen acht jaar (vanaf 1 mei 2022) op orde brengen.

Financiële begroting

Inleiding

De exploitatiebegroting bevat de verwachte baten en lasten voor het boekjaar 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030. Daarbij geldt de Kaderbrief 2027 als uitgangspunt. Aangezien de Begroting 2027 in dezelfde periode is opgesteld als de Jaarrekening 2025, houden we zoveel als mogelijk rekening met deze actuele kennis.

Financiële uitgangspunten

Het Dagelijks bestuur stelde de uitgangspunten voor de Begroting 2027 vast d.d. 21 januari jl. en deelde ze met de deelnemers in de Kaderbrief 2027.

Algemene uitgangspunten

De OMWB hanteert de volgende algemene financiële uitgangspunten:

1. de begroting 2027 gaat uit van het bestaande beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de in de kaderbrief 2027 genoemde beleidsontwikkelingen en de beleidsontwikkelingen opgenomen in de Beleidsbegroting;
2. de begroting 2027, inclusief meerjarenraming 2028-2030, is structureel financieel sluitend;
3. de Begroting 2027 wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Financieel technische uitgangspunten

De volgende financieel-technische uitgangspunten hanteren we in de begroting, inclusief meerjarenraming:

Baten

- Voor 2027 verwachten we een werkaanbod van ca. 377.000 declarabele uren, vanuit de extrapolatie van de werkprogramma's 2026 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.
- Er geldt een kostendekkend, gemiddeld tarief, dat gelijk is voor deelnemers en niet-deelnemers.
- De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

- Vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn. Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Lasten

- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde loonkostenstijging van 5,1% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Conform de september-circulaire 2025 d.d. 16 september 2025 houden we rekening met een gemiddelde prijsstijging van 2,2% ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026.
- Het hiervoor onder 'Baten', beschreven werkaanbod vraagt benodigde personele capaciteit voor het primaire proces van circa 292 fte.
- De personele capaciteit voor het primaire proces bedraagt 285 fte. De ‘overbrugging’ naar 292 fte gebeurt met inhuur van derden.
- We houden rekening met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte. Voor een toelichting verwijzen we naar de paragraaf Declarabiliteit.
- Het BBV schrijft voor dat we kosten van bedrijfsvoering (in BBV-termen ‘Overhead’) afzonderlijk begroten en verantwoorden. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend “Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”;
- De personele capaciteit van bedrijfsvoering bedraagt 70 fte. 1 fte hiervan wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Om mogelijke tegenvallers adequaat te kunnen opvangen, houden we rekening met een post onvoorzien van € 150.000. Deze post staat ter beschikking van het Dagelijks Bestuur.

Begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Het overzicht van baten is als volgt:

Baten Bedragen x € 1.000				**Meerjarenraming**		
	Realisatie 2025	**Begroting 2026***	**Begroting 2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Programmadeel 1: Vergunningverlen	27.676	26.695	29.260	30.371	31.604	32.888

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
ing, Toezicht en Handhaving						
Programmadeel 2: Advies en Projecten	12.300	13.383	13.377	13.885	14.449	15.035
Programmadeel 3: Collectieve taken	2.385	2.352	2.487	2.581	2.686	2.795
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	3.032	3.009	1.355	1.606	1.620	1.603
Programmadeel 4: Overige exploitatiebaten	562	610	150	150	150	150
Specifieke uitkeringen Omgevingsdiensten	1.264	1.643	672	698	726	756
Subtotaal	**47.218**	**47.691**	**47.301**	**49.292**	**51.235**	**53.227**
Overige baten						
Diverse baten	153	-	50	52	54	56
Rentebaten	446	450	450	450	450	450
Detacheringsinkomsten	89	-	75	78	81	84
Subtotaal	**689**	**450**	**575**	**580**	**585**	**590**
Totaal baten	**47.907**	**48.141**	**47.876**	**49.872**	**51.820**	**53.818**

Baten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Stortingen reserves	-	-				
Onttrekkingen reserves	292	80	67	99	112	54
Totaal reserves	**292**	**80**	67	99	112	54
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**
Gerealiseerd resultaat	**4.519**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de lasten Primair proces is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Primair Proces						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	23.591	28.425	28.473	29.555	30.755	32.004
Reiskosten	462	389	481	500	520	541
Opleidingskosten	188	256	591	614	639	665
Overige personeelskosten	119	115	111	116	120	125
Personeel niet in loondienst	3.868	1.053	1.263	1.311	1.364	1.419

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Totaal personele kosten	**28.227**	**30.238**	**30.920**	**32.095**	**33.398**	**34.754**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	411	194	174	91	91	91
Totaal afschrijvingen	**411**	**194**	**174**	**91**	**91**	**91**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	82	91	391	406	422	439
Automatisering	37	53	17	17	18	19
Tractie	45	21	87	91	94	98
Algemeen beheer	60	197	78	81	84	87
Totaal Huisvestiging en organisatiekosten	**224**	**362**	**573**	**594**	**618**	**644**
Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden						
Laboratoriumkosten	1.310	1.827	1.355	1.406	1.464	1.523
Kosten SSIB	400	415	436	453	471	490
Milieumetingen	536	610	150	150	150	150
Totaal Kosten primaire werkzaamheden verricht door derden	**2.246**	**2.852**	**1.941**	**2.009**	**2.085**	**2.163**
Totaal lasten Primair proces	**31.109**	**33.646**	**33.608**	**34.789**	**36.192**	**37.652**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Het overzicht van de laten Bedrijfsvoering is als volgt:

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Bedrijfsvoering						
Personele kosten						
Lonen & salarissen	6.651	7.462	7.761	8.056	8.383	8.723
Reiskosten	84	181	88	91	95	99
Opleidingskosten	407	817	509	528	550	572
Overige personeelskosten	622	856	837	869	904	941
Personeel niet in loondienst	446	125	98	102	106	111
Totaal personele kosten	**8.210**	**9.441**	**9.293**	**9.646**	**10.038**	**10.446**
Afschrijvingen						
Afschrijvingen	107	519	329	649	624	497
Totaal Afschrijvingen	**107**	**519**	**329**	**649**	**624**	**497**
Huisvestiging en organisatiekosten						
Huisvesting en facilitaire kosten	1.195	1.372	1.307	1.356	1.412	1.469
Automatisering	2.220	2.431	2.571	2.669	2.777	2.890
Tractie	44	41	75	78	81	84
Algemeen beheer	787	615	605	628	653	680
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.246**	**4.459**	**4.558**	**4.731**	**4.923**	**5.123**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**12.563**	**14.419**	**14.180**	**15.026**	**15.585**	**16.065**

Lasten Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
	Realisatie 2025	Begroting 2026*	Begroting 2027	2028	2029	2030
Overig						
Diverse lasten	**6**	**-**	-	-	-	-
Onvoorzien	-	150	150	150	150	150
Vennootschapsbelasting	2	5	5	5	5	5
Subtotaal	**8**	155	**155**	**155**	**155**	**155**
Totaal lasten overig	8	155	155	155	155	155
Totaal lasten	**43.680**	**48.220**	**47.942**	**49.971**	**51.932**	**53.872**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Op grond van het BBV wordt inzicht verschaft in de structurele en incidentele baten en lasten voor de OMWB. In het volgende overzicht wordt dit weergegeven (bedragen x € 1.000):

	2027		2028		2029		2030	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Structureel	47.876	47.942	49.872	49.971	51.820	51.932	53.818	53.872
Incidenteel	-	-	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de begroting

In dit onderdeel geven we een toelichting op de belangrijkste verschillen tussen de 1e begrotingswijziging 2026 en de Begroting 2027, inzicht in de beschikbare declarabiliteit en de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2027.

Toelichting op de baten

De baten van de OMWB bestaan voor het voornaamste deel uit bijdragen van onze deelnemers voor diensten en producten die zij afnemen. De baten baseren we in beginsel op de omvang van de vastgestelde werkprogramma's 2026. In de baten houden we ook rekening met financiële implicaties van beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027 en de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In bijlage 1 staan de bijdragen voor 2027 en verder per deelnemer gespecificeerd.

De MWB-norm vormt de basis voor het financieringsmodel voor de deelnemende gemeenten.

Rentebaten
De rentebaten staan in de begroting omdat we verwachten dat de baten, gedurende de planperiode, een structureel karakter krijgen.

Detacheringsinkomsten
De ervaring leert dat de OMWB jaarlijks medewerkers uitleent aan derden. Gezien het structurele karakter is, in tegenstelling tot eerdere jaren, besloten inkomsten in de begroting op te nemen.

Toelichting op de lasten

Voor de Begroting 2027 vergelijken we de ramingen van de kosten met die van de Jaarrekening 2025 en de 1e begrotingswijziging 2026. Waar nodig lichten we de verschillen nader toe. Hierna gaan we allereerst in op de lasten voor het primair proces, daarna volgen de lasten bedrijfsvoering en de overige lasten.

Primair proces

Personele lasten

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Personele lasten		

Personele lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Lonen & salarissen	28.425	28.473
Reiskosten	389	481
Opleidingskosten	256	591
Overige personeelskosten	115	111
Personeel niet in loondienst	1.053	1.263
Totaal Personele lasten	**30.238**	**30.920**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:
De mutatie in het budget voor lonen & salarissen wordt als volgt gespecificeerd:

- De benodigde personele capaciteit vanuit de baten 2027, de bezetting begin 2026 en de daarmee verwachte salariskosten voor 2026 vormen de basis voor deze post;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026;

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 462.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:

- Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het decentrale opleidingsbudget van de teams van het Primaire proces bedraagt € 591.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering.

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, vergader- en verblijfkosten en werkkleding;
- Conform realisatie 2025 (€ 119.000).

Personeel niet in loondienst:

- Het werkaanbod is hoger dan het aantal uur dat met eigen medewerkers kan worden gerealiseerd. Voor het verschil is budget voor inhuur van externen opgenomen. Het gaat om circa 7 fte;
- Voor de indexering is rekening gehouden met een toename van het uurtarief van externen van 5,1%.

Afschrijvingen

Afschrijvingen Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Afschrijvingen	194	174
Totaal afschrijvingen	**194**	**174**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:

- Meerjarig brengen we de afschrijvingslasten in beeld bij het meerjareninvesteringsprogramma;
- Afschrijving vindt plaats conform de Financiële verordening (zie ook (Vervangings)investeringen 2027).

Huisvesting en organisatie

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	91	391
Automatisering	53	17
Tractie	21	87
Algemeen beheer	197	78

Huisvestiging en organisatie Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Totaal Huisvesting en organisatie	**362**	**573**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Huisvesting en organisatie:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar deze rubriek. Aanleiding betreft de juiste toerekening naar de (niet-)deelnemers via het integrale uurtarief van € 120,20. Zie 'Overige kosten' voor een nadere toelichting.

Overige kosten

Overige kosten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.827	1.355
Kosten SSIB	415	436
Milieumetingen	610	150
Totaal Overige kosten	**2.852**	**1.941**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Specificatie *Overige kosten*:

- De budgetten voor luchtkwaliteitsmetingen/ e-Noses vallen onder deze post;
- De laboratoriumkosten worden doorbelast aan de deelnemers en niet-deelnemers. Deze kosten hebben derhalve een resultaatneutraal effect;
- Een groot deel van de kosten voorheen begroot onder 'Milieumetingen' ('Overige kosten') zijn verplaatst naar de rubriek 'Huisvesting en organisatie'. Het budget is bedoeld voor werkzaamheden louter voor de Provincie Noord-Brabant en worden één op één doorbelast.

Aansluitend op de laatste bullit, vanaf de oprichting ontvangt de OMWB compensatie van PNB voor specifieke kosten voor milieumetingen. De maximale kosten en daarbij behorende tegemoetkoming bedragen € 610.000. In de loop van de tijd is geconstateerd dat de milieumetingen breder worden afgenomen dan alleen PNB; de toename is zowel zichtbaar bij gemeenten als niet-deelnemers. De OMWB acht het daardoor niet langer passend om de volledige kosten door te belasten aan de Provincie. In 2025 en 2026 is voor een oplossing gekozen waarbij kosten van de inzet van apparatuur worden doorbelast aan afnemers tegen een verbijzonderd tarief. Uit de tussentijdse evaluatie van deze werkwijze is gebleken dat beheerskosten te omvangrijk zijn.

Vanaf 2027 is daarom besloten de kosten voor de inzet van meetapparatuur op te nemen in het integrale uurtarief. Dekking van de kosten in het reeds vastgestelde uurtarief uit de Kaderbrief 2027 (gemiddeld voorcalculatorisch € 120,20) is mogelijk door een beperkte, maar toereikende ruimte tussen de kostprijs en het uurtarief.

Bedrijfsvoering

De kosten van bedrijfsvoering verantwoorden we afzonderlijk conform het BBV. Hierna volgt een toelichting op de kosten van bedrijfsvoering.

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Bedrijfsvoering		
Personele lasten		
Lonen & salarissen	7.462	7.761
Reiskosten	181	88
Opleidingskosten	817	509
Overige personeelskosten	856	837
Personeel niet in loondienst	125	98
Totaal personele lasten	**9.441**	**9.293**
Afschrijvingen		
Afschrijvingen	519	329
Totaal Afschrijvingen	**519**	**329**

Lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Huisvesting en facilitaire kosten	1.372	1.307
Automatisering	2.431	2.571
Tractie	41	75
Algemeen beheer	615	605
Totaal Huisvesting en organisatiekosten	**4.459**	**4.558**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**14.419**	**14.180**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Lonen & salarissen:

- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten voor lonen & salarissen in de 1e begrotingswijziging 2026.

Reiskosten:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 84.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).

Opleidingskosten:
Volgens de criteria vanuit de subsidie Robuustheid bedraagt het budget voor opleidingskosten voor het Primair proces en Bedrijfsvoering gezamenlijk 3% van de kosten lonen & salarissen; in totaal € 1.100.000. Het centrale deel van het opleidingsbudget (€ 368.000) is opgenomen onder Bedrijfsvoering, evenals de decentrale budgetten voor de clusters van de afdeling Bedrijfsvoering (€ 141.000).

Overige personeelskosten:

- Budgetten onder deze noemer betreffen onder andere budgetten voor arbo, werving & selectie, personeelsvereniging, vergader- en verblijfkosten, werkkleding en eigen risicodragerschap Ziektewet (ZW) en Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA).

Personeel niet in loondienst:

- 1 fte wordt een deel van het jaar extern ingevuld;
- Voor de indexering houden we rekening met een toename van 5,1% ten opzichte van de begrote kosten in de 1e begrotingswijziging 2026.

Afschrijvingen:
Door vertraging in het huisvestingtraject en door wijzigingen in de financiële verordening (zie ook (Vervangings-)investeringen 2027) nemen de afschrijvingslasten in 2027 af.

Huisvesting en facilitaire kosten:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%);
- De Servicekosten nemen aanvullend toe door gestegen doorbelastingen vanuit de verhuurder.

Automatisering:

- Op het budget voor licenties pasten we een indexering van 5,1% toe;
- We houden aanvullend rekening met kosten voor advies en projectleiding met betrekking tot de aanbesteding van Rx.Mission.

Tractie:

- Indexering van de realisatie 2025 (€ 44.000) volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Aanvullend worden extra auto's geleased in 2027.

Algemeen beheer:

- Indexering van de realisatie 2025 volgens de Macro-economische Verkenningen uit de Septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (2026: 2,4% en 2027 2,2%).
- Op de posten 'Advieskosten', 'Rechtskundige bijstand' en 'Uitbestede dienstverlening is een kostenbesparing doorgevoerd.

Overige lasten

Hierna volgt een toelichting op de overige lasten.

Overige lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2026*	Begroting 2027
Overige lasten		
Diverse lasten	-	-
Onvoorzien	150	150
Vennootschapsbelasting	5	5
Totaal Overige lasten	**155**	**155**

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Onvoorzien
Voor de verplichte post 'Onvoorzien' is vanuit het Dagelijks Bestuur in de begroting een bedrag opgenomen van € 150.000. Dit bedrag is ongewijzigd ten opzichte van de 1e begrotingswijziging 2026 en wordt toereikend geacht.

Declarabiliteit

De basis voor het werkaanbod 2027 wordt gevormd door:

- de met de deelnemers afgestemde werkprogramma's 2026;
- de MWB-norm 2027;
- de beleidsontwikkelingen uit de kaderbrief 2027, en;
- de Specifieke uitkering extra ondersteuning toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

In totaliteit bedraagt het werkaanbod circa 377.000 declarabele uren.

In de begroting houden we rekening met een formatie van 362 fte, waarvan 292 fte in het primaire proces. Rekening houdend met een declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte, is circa 377.000 uur beschikbaar aan declarabele uren.

De declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte kent de volgende opzet:

Bruto-netto-berekening	**Totaal uren**
Beschikbare uren	1.879
Verlof en feestdagen	284
Verzuim	94
Niet-declarabele uren (o.a. overleg, opleiding, kwaliteitsmanagement, uren key users, OR/BHV)	206
Totaal declarabele uren	**1.295**

De gerealiseerde declarabiliteit per fte bedraagt in 2025 1.310 uur en ligt daarmee hoger dan de norm (eveneens 1.295 uur). Voor eigen medewerkers betreft de declarabiliteit in 2025 1.286 uur per fte, voor inhuurkrachten 1.574 uur. De hogere declarabiliteit van inhuurkrachten houdt verband met fiscale wetgeving, waardoor inhuurkrachten louter direct productieve uren mogen declareren.

Vanwege de Wet DBA/ VBAR heeft de dienst afscheid genomen van ZZP'ers. Het stuwende effect van deze inhuurkrachten voor de declarabiliteit komt daarmee te vervallen. Voorzichtigheidshalve handhaaft de dienst de declarabiliteitsnorm van 1.295 uur per fte.

Tarief ontwikkeling

De OMWB hanteert in de begroting een gemiddeld, voorcalculatorisch uurtarief voor de geraamde bijdragen van deelnemers. De facturatie (afrekening ten opzichte van de bevoorschotting) vindt plaats tegen de gedifferentieerde nacalculatorische tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Uitgangspunt voor de tariefbepaling 2027 is het (herziene) tarief 2026 van € 115, zoals vastgesteld in de 1e begrotingswijziging 2026. We pasten het tarief aan met de indexaties voor 2027, volgens de septembercirculaire 2025 d.d. 16 september 2025 (loon- en prijspeil); gewogen gemiddeld 4,52%. Het gemiddelde, voorcalculatorische tarief voor 2027 bedraagt afgerond € 120,20.

Omschrijving	Effect op het tarief	Bedrag per uur
(Herziene) Tarief 2026		**€ 115,00**
Indexatie 2027	4,52%	€ 5,20
Tarief 2027		**€ 120,20**

In onderstaande tabel staan de functionele, voorcalculatorische tarieven voor het begrotingsjaar 2027, in vergelijking met de 1e begrotingswijziging 2026. Aanpassing van de tarieven heeft plaatsgevonden aan de hand van de tariefwijzigingen uit bovenstaande tabel.

Functioneel voorcalculatorische uurtarieven	Begroting 2027 uurtarief	Begroting 2026* uurtarief
Milieu		
MBO	€ 94,50	€ 90,40
HBO	€ 116,40	€ 111,35
Specialisten	€ 138,20	€ 132,20

* Betreft de 1e begrotingswijziging 2026.

Tarieven buiten kantoortijd:
Als kantoortijden hanteren we de maandagen tot en met de vrijdagen, van 7.00 tot 22.00 uur. Alle overige tijdstippen zijn buiten kantoortijd. We hanteren een opslagpercentage van 30% op de tarieven voor werkzaamheden buiten kantoortijd.

Uiteenzetting financiële positie

Op grond van het BBV dient een uiteenzetting van de financiële positie van de dienst in de begroting en jaarrekening te staan. Hierna presenteren we zowel de geprognosticeerde balans als inzicht in verwachte investeringen en gehanteerde afschrijvingstermijnen. Ook geven we het verloop van de reserves weer. Het overzicht per taakveld staat in bijlage 2.

Geprognosticeerde balans

In onderstaand overzicht staat de geprognosticeerde begin- en eindbalans, voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming. In deze meerjarige geprognosticeerde balans gaan we primair uit van bestaand beleid, aangevuld met verwachte (vervangings)investeringen.

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Materiële vaste activa	3.999	3.259	2.544	1.956
Financiële vaste activa	155	155	155	155
Totaal vaste activa	**4.154**	**3.414**	**2.699**	**2.111**
Vorderingen op openbare lichamen	204	204	204	204
Uitzettingen rijksschatkist	8.622	8.622	8.622	8.622
Overige vorderingen	123	123	123	123
Uitzettingen met looptijd < 1 jaar	**8.949**	**8.949**	**8.949**	**8.949**
Liquide middelen (banksaldi)	**991**	**991**	**991**	**991**

Activa Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Overige en overlopende vlottende activa	**4.022**	**4.110**	**4.205**	**4.302**
TOTAAL ACTIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

Passiva Bedragen x € 1.000	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Algemene reserve	3.092	3.092	3.092	3.092
Bestemmingsreserve meetstations	893	794	682	628
Resultaat boekjaar vóór bestemming	-	-	-	-
Eigen vermogen	**3.985**	**3.886**	**3.774**	**3.720**
Voorzieningen	**2.199**	**2.199**	**2.199**	**2.199**
Vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**-**
Vlottende schulden < 1 jaar	**280**	**280**	**280**	**280**
Overlopende passiva	**11.651**	**11.099**	**10.590**	**10.153**
TOTAAL PASSIVA	**18.115**	**17.464**	**16.843**	**16.352**

(Vervangings-)investeringen 2027

In 2027 vindt er een investering plaats in hardware en communicatiemiddelen van € 267.000 en € 83.000. Voor de investering van € 272.000 in wagenpark is € 2.000 extra investeringskrediet benodigd. Daarnaast vindt er een investering in werkkleding plaats van € 20.000. Het uitgangspunt is dat het Algemeen Bestuur met het vaststellen van de Begroting 2027 goedkeuring verleent aan het onderstaande overzicht van (vervangings-)investeringen.

Het resterende investeringskrediet van 2026 (in totaal € 3.402.000) is toegevoegd aan de voorgenomen investeringen in 2026.

Investeringen Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029	2030
Huisvesting	2.104	-	-	-	-
Automatisering	664	267	-	-	-
Communicatiemiddelen	289	83	-	-	-
Wagenpark	270	2	-	-	-
Technische apparatuur	75	-	-	-	-
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	0	20	-	-	-
Totaal	**3.402**	**372**	**-**	**-**	**-**

Bij vervanging van activa wegen we nut en noodzaak af. Niet altijd kan vervanging plaatsvinden tegen de geraamde aanschafwaarden, wat betekent dat de werkelijke lasten kunnen afwijken van de in de tabel opgenomen bedragen. Substantiële afwijkingen melden we bij de bestuursrapportages.

Voor activering van investeringen hanteren we vanaf 2026 een ondergrens van € 20.000 (voorheen € 1.000). Vervangingen of aanschaffingen onder deze grens verantwoorden we in de exploitatie. Met het vaststellen van de begroting stellen we ook de vermelde afschrijvingstermijnen voor investeringen vast. De afschrijvingen vinden plaats vanaf het jaar volgend op activering (voorheen bij ingebruikname). De activeringsgrens en het aanvangsmoment van afschrijving zijn overeenkomstig de financiële verordening.

Afschrijvingstermijnen

Bij investeringen hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Huisvesting	10
Automatisering	5

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Communicatiemiddelen	3
Wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	5
Werkkleding en persoonlijke beschermingsmiddelen	3

Staat van reserves

Het verwachte verloop van de reserves is als volgt:

Staat van reserves 2027 - 2030 Bedragen x € 1.000	Algemene Reserve	Reserve Meetstations
Stand per 1-1-2027	3.092.000	960.000
Mutatie 2027	-	-67.000
Stand per 1-1-2028	3.092.000	893.000
Mutatie 2028	-	-99.000
Stand per 1-1-2029	3.092.000	794.000
Mutatie 2029	-	-112.000
Stand per 1-1-2030	3.092.000	682.000
Mutatie 2030	-	-54.000
Stand per 1-1-2031	3.092.000	628.000

Algemene reserve
De stand van de Algemene Reserve bedraagt per 1-1-2027 € 3.092.000 (voor resultaatbestemming 2025).

Reserve Meetstations
De stand van de reserve meetstations bedraagt naar verwachting per 1-1-2027 € 960.000.

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations wordt per jaareinde toegevoegd (bij een positief saldo) of onttrokken (bij een negatief saldo) aan de reserve. Vanaf 2027 neemt het saldo van de reserve af.

Bijlagen

Bijlage 1. Specificatie bijdrage per deelnemer

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Alphen-Chaam	471.932	160.306	49.813	682.052
Altena	1.063.195	277.730	89.646	1.430.571
Baarle-Nassau	517.270	124.002	43.912	685.184
Bergen op Zoom	991.727	851.373	65.144	1.908.243
Breda	1.895.057	856.207	152.019	2.903.284
Dongen	444.841	151.883	40.611	637.336
Drimmelen	465.432	316.535	70.641	852.607
Etten-Leur	586.102	110.258	58.488	754.849
Geertruidenberg	426.085	249.648	42.200	717.933
Gilze en Rijen	452.656	155.573	56.679	664.908
Goirle	256.993	167.460	30.007	454.460
Halderberge	577.208	295.690	65.580	938.478
Heusden	575.905	274.507	49.482	899.894
Hilvarenbeek	550.667	201.846	54.421	806.933
Loon op Zand	341.192	211.665	50.615	603.472
Moerdijk	1.488.716	773.191	87.949	2.349.856
Oisterwijk	693.265	310.247	63.787	1.067.299
Oosterhout	950.752	367.925	92.446	1.411.123
Roosendaal	970.264	593.620	102.143	1.666.028
Rucphen	381.209	168.270	44.083	593.562
Steenbergen	522.091	201.785	59.991	783.867
Tilburg	2.847.762	910.559	165.707	3.924.029
Waalwijk	814.430	338.449	66.100	1.218.980

Specificatie bijdrage 2027				
Gemeente	**P1**	**P2**	**P3**	**Totaal**
Woensdrecht	374.782	133.576	36.524	544.882
Zundert	654.596	282.684	79.342	1.016.623
Totaal gemeenten	**19.314.130**	**8.484.990**	**1.717.331**	**29.516.451**
Provincie Noord-Brabant	9.945.378	4.891.756	769.524	15.606.657
Totaal bijdrage 2026	**29.259.508**	**13.376.746**	**2.486.854**	**45.123.108**

Algemene toelichtingen bijlage 1:

- De bedragen zijn in beginsel gebaseerd op de bestuurlijk vastgestelde werkprogramma's voor 2026. Deze werkplannen zijn geïndexeerd op basis van het gemiddelde uurtarief 2027;
- De bedragen voor programma 3 betreffen de bijdragen van de deelnemers inclusief SSIB (in totaliteit € 436.095). De uitvoering van SSIB vindt plaats door de ODBN. De OMWB draagt derhalve deze vaste bijdrage af aan de collega-omgevingsdienst;
- De definitieve invulling van deze bijdragen per deelnemer vindt plaats aan de hand van de bestuurlijk vast te stellen werkprogramma’s. Bij de 1e begrotingswijziging 2027 wordt dit financieel vertaald.

De bijdrage per deelnemer ziet er meerjarig als volgt uit:

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Alphen-Chaam	682.052	707.970	736.713	766.624
Altena	1.430.571	1.484.932	1.545.220	1.607.956
Baarle-Nassau	685.184	711.221	740.096	770.144
Bergen op Zoom	1.908.243	1.980.757	2.061.175	2.144.859

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Breda	2.903.284	3.013.609	3.135.961	3.263.281
Dongen	637.336	661.555	688.414	716.363
Drimmelen	852.607	885.006	920.938	958.328
Etten-Leur	754.849	783.533	815.345	848.448
Geertruidenberg	717.933	745.214	775.470	806.954
Gilze en Rijen	664.908	690.175	718.196	747.355
Goirle	454.460	471.729	490.881	510.811
Halderberge	938.478	974.140	1.013.690	1.054.846
Heusden	899.894	934.090	972.014	1.011.477
Hilvarenbeek	806.933	837.597	871.603	906.990
Loon op Zand	603.472	626.404	651.836	678.300
Moerdijk	2.349.856	2.439.151	2.538.180	2.641.230
Oisterwijk	1.067.299	1.107.857	1.152.836	1.199.641
Oosterhout	1.411.123	1.464.746	1.524.214	1.586.097
Roosendaal	1.666.028	1.729.337	1.799.548	1.872.610
Rucphen	593.562	616.118	641.132	667.162
Steenbergen	783.867	813.654	846.688	881.064
Tilburg	3.924.029	4.073.142	4.238.511	4.410.595
Waalwijk	1.218.980	1.265.301	1.316.672	1.370.129
Woensdrecht	544.882	565.588	588.550	612.446
Zundert	1.016.623	1.055.254	1.098.098	1.142.681
Totaal gemeenten	**29.516.451**	**30.638.076**	**31.881.982**	**33.176.391**
Provincie Noord-Brabant	15.606.657	16.199.710	16.857.418	17.541.830

Meerjarige bijdrage deelnemers				
Gemeente	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Totaal bijdrage	**45.123.108**	**46.837.786**	**48.739.400**	**50.718.220**

Bijlage 2. Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld (Alle bedragen x € 1000)	Taakvelden	Baten	Lasten
0.	Bestuur en ondersteuning	-	-
0.4	Bedrijfsvoering	-	14.180
0.5	Treasury	450	-
0.8	Overige baten en lasten	125	150
0.9	Vennootschapsbelasting	-	5
0.10	Mutaties reserves	67	-
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-
7.	Volksgezondheid en milieu	-	-
7.4	Milieubeheer	45.303	31.887
8.0	Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-	-
8.3	Wonen en bouwen	1.997	1.720
Saldo van baten en lasten op taakvelden		47.942	47.942

Bijlage 3. Lijst van veel gebruikte afkortingen en termen binnen de OMWB

Lijst van veel gebruikte afkortingen

AB =	Algemeen Bestuur
DB =	Dagelijks Bestuur
AO =	Ambtelijk Overleg
MT =	Management Team
ATO =	Afdelingsteam Overleg
MD =	Management Development
SSiB =	Samen Sterk in Brabant
BRZO =	Bedrijf Risico Zware Ongevallen
GR =	Gemeenschappelijke Regeling
Burap =	Bestuursrapportage
Marap =	Maandrapportage
T1 (ect.) =	Termijnrapportages
OD =	Omgevingsdienst
RUD =	Regionale Uitvoeringsdienst
WP =	Werkprogramma
CT =	Collectieve Taken
VTH =	Vergunningverlening Toezicht & Handhaving
VV =	Vergunningverlening
T&H =	Toezicht & Handhaving
P1 =	Wettelijke basistaken
P2 =	Verzoektaken
P3 =	Collectieve Taken
P4 =	Buiten Werkprogramma
BOR =	Besluit Omgevingsrecht
GUK =	Gemeenschappelijk Uitvoeringskader
FAG =	Financiële Adviesgroep
ROK =	Regionaal Operationeelkader
RUN =	Regionaal Uitvoeringsniveau
IOV =	Impuls Omgevingsveiligheid
OW =	Omgevingswet
IPO =	Interprovinciaal provinciaal overleg
BPO =	Brabants Programma Omgevingsveiligheid
3D =	3-Directeuren Overleg
OR =	Ondernemingsraad
GO =	Georganiseerd Overleg
PNB =	Provincie Noord-Brabant
AM =	Accountmanagement
TM =	Teammanagers
TB =	Technisch Beraad
HoO =	Huis op Orde
P&C =	Planning & Control
NIG =	Niet-inrichtinggebonden taken
MWB-norm =	Midden- en West-Brabant Norm
SBK =	Sociaal Beleidskader
VVGB =	Verklaring van geen Bedenkingen
LPF =	Level Playing Field
VTHKA =	Vergunningverlening, Toezicht, Handhaving, Klachten, Advies
IB =	Inrichtingenbestand
WNT =	Wet Normering Topinkomens
BBV =	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en ge□meenten
BV =	Bedrijfsvoering
Wgr =	Wet Gemeenschappelijk Regeling
DVO =	Dienstverleningsovereenkomst
ODBN =	Omgevingsdienst Brabant Noord
ODZOB =	Omgevingsdienst Zuid-Oost Brabant
ITV =	Intensieve Veehouderij